

Werkplan 2021 Ouderenberaad Zorg en Welzijn Zuid-Holland Noord

1. Wat is het Ouderenberaad Zorg en Welzijn Zuid-Holland Noord?

Het Ouderenberaad Zorg en Welzijn Zuid-Holland Noord is één van de acht regionale ouderendelegaties die vanuit het Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO) zijn gestart met het doel de stem van ouderen te laten horen binnen onderwijs, onderzoek en beleid.

Vanaf de oprichting in 2008 is het Ouderenberaad verbonden met het LUMC (het wetenschappelijk onderzoek, de opleiding geneeskunde, en de master Vitality and Ageing) en de Hogeschool Leiden (Werkplaats Sociaal Domein). Sinds 2019 is het Ouderenberaad ook nauw verbonden met het Universitair Netwerk voor de Care sector in Zuid-Holland (UNC-ZH).

Naast zijn functie op regionaal niveau is het Ouderenberaad op landelijk niveau formeel vertegenwoordigd in de door de Minister van VWS ingestelde Raad van Ouderen. Hierin hebben vertegenwoordigers van alle acht regionale ouderenorganisaties zitting.

Het Ouderenberaad stelt zich ten doel de kwaliteit van leven van ouderen te bevorderen door als competente partner te functioneren bij onderwijs, onderzoek en beleidsontwikkeling op het gebied van wonen, welzijn en zorg voor ouderen.

De leden van het Ouderenberaad zijn allen 60-plussers met hun eigen competentie ten aanzien van deze missie van het Ouderenberaad.

2. Hoe werkt het Ouderenberaad?

2.1 Het plenaire Ouderenberaad en het Presidium

Het Ouderenberaad telt momenteel 20 leden, van wie 11 mannen en 9 vrouwen. Eén lid heeft een Surinaamse achtergrond.

Het plenaire Ouderenberaad is het beleidsbepalende orgaan waar

- Informatie wordt gepresenteerd en uitgewisseld over lopende en nieuwe activiteiten in de afzonderlijke werkgroepen en projectgroepen;
- De kennis en competenties van de leden worden vergroot door het uitnodigen van sprekers vanuit andere organisaties;
- Wordt besproken aan welke projecten we deelnemen en over welke projecten we adviseren;
- Adviezen, jaardocumenten en afvaardiging naar andere organisaties worden vastgesteld.

Het Ouderenberaad kent een Presidium, dat de dagelijkse leiding van het Ouderenberaad vormt. Het bereidt de agenda van de vergaderingen van het Ouderenberaad voor en bespreekt de toewijzing van taken aan een of meer van de werkgroepen.

2.2 De werk- en projectgroepen van het Ouderenberaad

Binnen het Ouderenberaad functioneren drie werkgroepen:

- *De werkgroep Wonen, Welzijn en Zorg (WWZ)*
De werkgroep Wonen, Welzijn en Zorg richt zich op de verbetering van de zorg voor en het welzijn en wonen van de ouderen in de wijk en de gemeenten. De zorg betreft hier wijkgerichte zorg, eerstelijnszorg, thuiszorg en dergelijke. De werkgroep werkt nauw samen met de Werkplaats Sociaal Domein van de Hogeschool Leiden. Gezien de thema's die spelen in de Raad van Ouderen heeft de werkgroep WWZ ook een belangrijke rol bij de voorbereiding van de inbreng van het Ouderenberaad in de Raad van Ouderen.
- *De werkgroep Zorg en Onderwijs (Z&O)*
De werkgroep Zorg en Onderwijs richt zich op onderzoek en onderwijs in relatie tot de zorg, met name ziekenhuis- en verpleeghuiszorg. De werkgroep geeft in dat kader advies aan onderzoekers van met name het LUMC en UNC-ZH met betrekking tot voorgenomen onderzoeksplannen en draagt actief bij aan de opleidingen van a.s. professionals (geneeskunde studenten, studenten van de master Vitality and Ageing).
- *De werkgroep Achterban (AB)*
De werkgroep Achterban richt zich op het versterken en onderhouden van contacten met de achterban, via samenwerking met andere ouderenorganisaties en het inrichten en onderhouden van een breed samengesteld netwerk van ouderen die het Ouderenberaad willen en kunnen ondersteunen in zijn werkzaamheden.
- *Projectgroepen*

Sommige onderwerpen of projecten reiken over de grenzen van werkgroepen heen, of betreffen samenwerking met anderen. In die gevallen kunnen op voorstel van het Presidium door de plenaire vergadering al dan niet tijdelijke Projectgroepen worden ingesteld.

2.3 Formele samenwerkingsovereenkomsten

Het Ouderenberaad heeft vier vaste samenwerkingspartners: het LUMC, de Leidse Hogeschool/Werkplaats Sociaal Domein Leiden & Den Haag, het UNC-ZH (Universitair Netwerk voor de Care sector Zuid-Holland) en Beter Oud/de Raad van Ouderen. Met deze vier partijen zijn, in formele samenwerkingsovereenkomsten, afspraken vastgelegd over onder meer de financiële en personele ondersteuning die de partners aan het Ouderenberaad toezeggen.

Voor uitgebreidere beschrijving van de missie, visie en structuur van het Ouderenberaad, zie de notitie *Ouderenberaad – Wie zijn wij en wat doen we*.

3.0. Werkplan 2021

3.1 Plenaire Ouderenberaad

Het Ouderenberaad zal ook in 2021 plenair tenminste zeswekelijks vergaderen. De onderwerpen tijdens deze vergaderingen zijn vooral inhoudelijk van aard, met ruime gelegenheid tot onderlinge discussie. Uit te nodigen sprekers dragen bij aan kennis en inzicht van de leden. De formele samenwerkingspartners worden zo mogelijk jaarlijks uitgenodigd.

In 2021 komen in ieder geval de volgende onderwerpen aan de orde:

- Thema's waarop de landelijke Raad van Ouderen voornemens is advies uit te brengen, het formuleren van onze inbreng als een van de acht regionale organisaties.
- Lopende en nieuwe activiteiten van de werk- en projectgroepen (zie onder) alsmede van eventuele adviezen die daaruit voortvloeien.
- Ontwikkelingen die voortkomen uit gesprekken met onze samenwerkingspartners en eventuele andere stakeholders.
- Regionale knelpunten in wonen, zorg en welzijn van ouderen en het formuleren van daaruit voortvloeiende actiepunten.
- Huidige en voorgenomen projecten van onderzoekers en projectleiders die de mening en advies van ouderen op hun voorstel willen.

3.2. Presidium

Ter voorbereiding van de vergaderingen van het plenaire Ouderenberaad zal ook het Presidium in 2021 tenminste zeswekelijks vergaderen. Behalve de inhoudelijke voorbereiding van de agenda van het plenaire beraad (zie hierboven) worden in het Presidium ook organisatorische zaken besproken, zoals de werving van nieuwe leden, de invulling van vrijkomende posities in de Werkgroepen, wel/niet gewenste wijzigingen in de structuur van het Ouderenberaad, met al dan niet oprichting van nieuwe Projectgroepen, etc. Voorstellen worden voorgelegd aan het plenaire Ouderenberaad.

3.3 Werkgroepen

Zoals aangegeven in de algemene beschrijving *Ouderenberaad – Wie zijn wij en wat doen we* ligt het accent van de uitvoerende activiteiten bij de werkgroepen. De onderstaande werkplannen van de werkgroepen vormen dan ook een belangrijk onderdeel van het werkplan 2021.

3.3.1 Werkgroep Wonen, Welzijn en Zorg

Wonen is één van de belangrijke thema's waar de werkgroep zich voortdurend mee bezighoudt. In 2021 zal de werkgroep hier op de volgende manieren invulling aan (blijven) geven:

- Het faciliteren van de tweede pilot van het videoproject 'Langer wonen in de eigen omgeving'.
- Het bijdragen aan de kwaliteit van de woonzorgvisies en woonvisies en van het beleid in meer algemene zin van de gemeenten in de regio waar het betreft de positie van ouderen.
- Het concretiseren van het begrip 'tussenvoorziening'.
- Beïnvloeden van het Regioplan 2020 verpleegzorg.
- Inschakelen van het ouderenpanel voor informatievergaring en -deling.

Het ondersteunen van inspraakorganen en gemeenten.

3.3.2 Werkgroep Zorg en Onderwijs

Een centrale taak van de werkgroep Zorg en Onderwijs blijft ook in 2021 het adviseren van onderzoekers, klinici, docenten en studenten over (ideeën voor) projecten, activiteiten en nieuwe initiatieven, die betrekking hebben op ouderen.

De werkgroep zal zich in dat kader richten op de onderstaande activiteiten:

- Voortzetting en waar mogelijk uitbreiden van deelname in
 - de Masteropleiding Vitality and Ageing van de Universiteit Leiden
 - het blok Ouderengeneeskunde van de studie Geneeskunde van de Universiteit Leiden
 - de Taskforce Ouderen van de sectie Ouderengeneeskunde van het LUMC
 - het Universitair Netwerk Care Zuid-Holland van het LUMC
 - het Netwerk Propallia en de Patiëntennaastenraad van Propallia (consortium palliatieve zorg)
 - de begeleidingsgroepen van (incidentele) onderzoeks- en innovatieprojecten van het LUMC, de Hogeschool Leiden, het UNC-ZH, Transmuralis, Zorg en Zekerheid en andere partijen.

- Aangaan van nieuwe samenwerkingsrelaties met het beroepsonderwijs
De werkgroep wil in 2021 actief inzetten op (structurele) samenwerking met het Middelbaar en Hoger Beroeps Onderwijs (MBO resp HBO) door concrete afspraken te maken over bijdragen vanuit het Ouderenberaad aan de beroepsopleidingen in Zorg en Welzijn.

- Nieuwe thema's
 - Respijtzorg
De werkgroep wil een beeld krijgen van de bestaande mogelijkheden op het gebied van respijtzorg (ook wel: 'vervangende mantelzorg') voor mensen met dementie in de regio Zuid-Holland Noord: de omvang en aard van het huidige aanbod, de ervaringen van ouderen, mogelijke knelpunten, etc. Bekeken wordt of studenten van de Hogeschool en/of de Master Vitality and Ageing bij dit onderzoek kunnen worden betrokken.
 - Ouderen en E-health
De werkgroep wil samen met studenten van de Master Vitality and Ageing een inventariserend onderzoek uitzetten onder ouderen in de regio Zuid-Holland Noord naar hun ervaringen met consulten op afstand in de eerste- en tweedelijnszorg. Vraag is hoe ouderen deze consulten hebben ervaren, zien zij een rol voor meer e-consulten toekomst, welke consulten lenen zich daar wel en niet voor etc.
 - Positieve Gezondheid
De werkgroep wil zich nader verdiepen in het concept Positieve Gezondheid. Op basis van een eigen verkenning naar inhoud en mogelijkheden zal zij dit concept, waar mogelijk, extra onder de aandacht brengen bij relevante partijen in de regio zoals (organisaties van) zorgverleners, opleidingen/docenten, vrijwilligersorganisaties en ouderen zelf.

Voor alle nieuwe thema's geldt dat zij waar mogelijk in samenwerking met (leden van) de andere werkgroepen zullen worden opgepakt, al dan niet via de structuur van (tijdelijke) Projectgroepen.

3.3.3 Werkgroep Achterban

Ook in 2021 blijft een centrale taak van de werkgroep Achterban het onderhouden en verder verstevigen van de relatie van het Ouderenberaad met de achterban en het voeden van de beide andere werkgroepen vanuit die achterban. De werkgroep probeert niet alleen informatie op te halen, maar ook informatie te verstrekken over activiteiten van het Ouderenberaad.

Daarnaast leveren leden van de Werkgroep een bijdrage aan onderzoeken en projecten van de verschillende samenwerkingspartners.

Deze taken leiden tot de volgende concrete activiteiten in 2021:

- Relatie met achterban met behulp van het Netwerk
 - Aan de samenstelling van het Netwerk (goede spreiding binnen de regio, evenwichtige verdeling naar bv leeftijd, culturele achtergrond, opleidingsniveau) zal de werkgroep een actieve bijdrage blijven leveren.
- Overige activiteiten in het kader van relatie met de achterban:
 - Technisch beheer van de website.
 - Samenwerken met de Redactie voor de Nieuwsbrief en de Website.
 - Organiseren van een bijeenkomst Keuzes in de laatste levensjaren 2021. In samenwerking met Zorg & Zekerheid.
 - Verslaglegging voor Zorg en Zekerheid van de tien bijeenkomsten 'Keuzes in de laatste levensjaren'.
 - Subsidie aanvragen bij Zorg en Zekerheid voor bijeenkomsten Keuzes in de laatste levensjaren Regio Zuid-Holland Noord voor 2022-2023.
 - Organiseren van een bijeenkomst over het thema Wonen voor Ouderen, in samenwerking met de werkgroep WWZ en zo mogelijk met externe partijen zoals Transmuralis of Zorg en Zekerheid in 2021/2022.
 - Vertegenwoordigen Ouderenberaad in diverse organisaties en verslaglegging daarvan naar de werkgroep Achterban/Ouderenberaad.

3.3.4 Werkgroep Landelijke Raad van Ouderen

In het afgelopen jaar is gebleken dat de werkzaamheden voor de landelijke Raad van Ouderen meer denkkracht nodig hebben dan het Presidium in haar huidige hoedanigheid en functie kan bieden. In 2021 zal daarom een nieuwe werkgroep worden opgericht om de afgevaardigden van het Ouderenberaad Zuid-Holland Noord, Theo Roes en Johan van Wijk, te ondersteunen. Aangezien de onderwerpen die worden besproken bij de Raad van Ouderen werkgroep overstijgend zijn, zullen de leden van de werkgroep Landelijke Raad van Ouderen (LRvO) bestaan uit afgevaardigden van de werkgroepen 'Wonen, Welzijn en Zorg', 'Zorg en Onderwijs', en 'Achterban'.

3.4 Projectgroep Netwerk Ouderenberaad/V&A

- **Samenstelling netwerk**
Aan de samenstelling van het Netwerk zal aandacht besteed blijven worden. Het streven is een representatieve vertegenwoordiging van onze regio, dus waar mogelijk – ook de privacywetgeving speelt een rol - worden lacunes aangevuld. Plannen daarvoor komen ook uit de Werkgroep Achterban, zoals het gericht werven in bepaalde regionale (digitale) media.
- **Onderzoek**
De Projectgroep Netwerk Ouderenberaad/V&A zal nauw betrokken blijven bij het in 2020 gestarte onderzoek naar de langetermijneffecten van de coronacrisis. De uitkomsten zullen besproken worden, en een presentatie voor het voltallige OB voorbereid.
- **Digitale peilingen**
Via de Projectgroep Ouderenberaad/V&A hopen we een paar maal per jaar een digitale peiling te kunnen houden naar meningen van ouderen. De onderwerpen kunnen worden aangedragen door de Werkgroepen, en worden vervolgens besproken en geselecteerd door de Projectgroep. Dit jaar wordt een flitspeiling gehouden met als onderzoeksvraag: 'Hoe hebben ouderen in de afgelopen periode de consulten-op-afstand ervaren die in de plaats kwamen van fysieke consulten bij huisarts of specialist? Daarbij eventueel te onderscheiden tussen e-mailcontact, telefoon en videobellen'.

3.5. Sleutelnet

In vervolg op de in 2020 ingezette samenwerking zullen afgevaardigden van diverse werkgroepen van het Ouderenberaad participeren in het samenwerkingsverband van Sleutelnet. Dit is gericht op het samenbrengen van bestaande digitale informatie ter bevordering van maximale gezondheid van zorgconsumenten. Via vier samenkomsten per jaar, zowel fysiek als middels zoom, worden voorstellen gedaan, waarna tussentijdse uitwerking plaatsvindt. De ketenpartners zijn primair zorgaanbieders én zorgconsumenten en secundair welzijnsinstellingen, gemeenten en andere partners. Het Ouderenberaad vervult een klankbordrol bij het bepalen van doelstellingen en de uitwerking van projecten op het gebied van e-health, PGO (persoonlijke gezondheidsomgeving) en ZOA (zorg op afstand). De visie voor de komende jaren van Sleutelnet is dat het zich wil inzetten voor toegang tot informatie en regie bij de zorgconsument. Het 'plan van aanpak programma PGO, leidend in e-health 2020 – 2022', ligt inmiddels voor.

3.6. Nieuwsbrief en website

In 2021 zullen volgend op het reeds verschenen nummer (1 februari) nog drie afleveringen verschijnen.

Per aflevering zal aandacht worden besteed aan werkzaamheden van het Ouderenberaad en van de landelijke Raad van Ouderen. Ook zullen per keer een of meer van onze samenwerkingspartners aan de orde komen, en berichten uit de diverse werkgroepen.

De Nieuwsbrief zal functioneren in nauwe relatie met onze website, met verwijzingen over en weer.

Bijlage

Samenstelling Ouderenberaad Zuid-Holland Noord (per 1-1-2021)

Ouderenberaad plenair

Herma-Jozé Blaauwgeers
Marianne van Brussel
Ewout Cassee
Irma Gehner
Christina Harrevelt
Henk Hoekstra
Ronald Huiskens
Gert Hylkema
Jan Landkroon
Ron Laporte
Radboud Maas
Mary Leune
Kees van der Moolen
Margriet van Rees
Theo Roes
Ariane van Santen
Anneke de Swart
Toon Verlaan
Loek Wheeler
Johan van Wijk
voorzitter a.i.: Jacobijn Gussekloo

Werkgroep Wonen Welzijn en Zorg

Ewout Cassee
Christina Harrevelt
Gert Hylkema (voorzitter)
Jan Landkroon
Theo Roes
Ariane van Santen
Toon Verlaan
ondersteuner: Margaret von Faber

Werkgroep Zorg en Onderwijs

Irma Gehner
Ron Laporte
Kees van der Moolen
Margriet van Rees (voorzitter)
Theo Roes
Ariane van Santen (secretaris)
Toon Verlaan
Loek Wheeler
Johan van Wijk
ondersteuner: Janneke Groothuijse

Werkgroep Achterban

Herma-Jozé Blaauwgeers
Marianne van Brussel
Henk Hoekstra
Ronald Huiskens
Radboud Maas
Mary Leune (voorzitter)
Anneke de Swart
ondersteuner: Nicol Nijssen

Werkgroep Landelijke Raad van Ouderen

Theo Roes (voorzitter)
Johan van Wijk
XXX

Projectgroep Netwerk OB/V&A

Yvonne Drewes (V&A)
Wendy van den Elzen (V&A)
Mary Leune (OB) (voorzitter)
Isabelle Moens (V&A)
Margriet van Rees (OB)
Ariane van Santen (OB)

Presidium

Gert Hylkema
Mary Leune
Margriet van Rees
Theo Roes
Ariane van Santen
voorzitter a.i.: Jacobijn Gussekloo

Nieuwsbrief

Nicol Nijssen
Ariane van Santen
Toon Verlaan

Website

Nicol Nijssen
Ariane van Santen
Anneke de Swart

Voor een uitgebreider overzicht van de leden zie het *Smoelenboek*:
www.ouderenberaadzuidhollandnoord.nl/wat-doen-wij/Samenstelling/